

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: III ~~IV~~ / 1716 - d / 2018	
Érkezett: <i>jav. d. u.</i> 2018 NOV 21.	
Példány:	Kezelőiroda:
Melléklet:	db

Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság

11.K.27.109/2018/8-I.

J E G Y Z Ő K Ö N Y V - K I V O N A T
nyilvános tárgyalásról

[REDACTED] felperesnek,- Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatala alperes ellen,- *szociális ügyben hozott közigazgatási határozat megváltoztatására irányuló közigazgatási* perében a Kecskeméti Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előtt a földszint 26. számú tárgyalóteremben

**2018. október 09. napjának 10.30 órájára kitűzött
és ugyanakkor megkezdett első tárgyalásáról**

J E L E N V A N N A K :

A bíróság részéről:

dr. Kerékgyártó-Minda Mária Judit bíró

A felek részéről:

Felperesért: senki

*Alperesért: [REDACTED] aki
a Kecskeméti Törvényszéken általános
meghatalmazások országos
nyilvántartásában 620/2018. sorszám
alatt került bejegyzésre*

Ezt követően a bíróság kihirdette és jegyzőkönyvbe foglalja a következő

I. v é g z é s t:

A bíróság az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 44/A.§ (1) bekezdés ba), bb) és (2) bekezdés Alaptörvény-ellenességének megállapítását, továbbá annak kimondását, hogy a fent hivatkozott rendelkezés a jelen perben nem alkalmazható.

A bíróság a peres eljárást az alkotmánybírósági eljárás befejezéséig felfüggeszti.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kecskeméti Járási Hivatalának Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztálya [REDACTED] szám alatti lakos tartós ápolást végzők időskori támogatása iránti igényét elutasította arra való tekintettel, hogy a felperes lakóhelye szerinti város jegyzője által kiadott igazolás szerint felperes 1990. május 01-től 2002. május 01-ig részesült ápolási díjban. Az elsőfokú hatóság megállapította, hogy a felperes a kiadott igazolás alapján nem rendelkezik a szociális igazgatásról és szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) 44/A.§ (1) bekezdésében megjelölt feltétellel, azaz az igénylő nem rendelkezik 20 év ápolási időszakra vonatkozó igazolással.

A felperes a törvényes határidőn belül fellebbezéssel élt az elsőfokú határozat ellen, melyben kifejtette, hogy [REDACTED] gyermeke 1968. szeptember 13-án született, születésétől fogva ápolta 33 éven keresztül.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Budapest Város Kormányhivatala (alperes) az elsőfokú hatóság határozatát helybenhagyta. Határozatának indokolásában kifejtette, hogy a tartós ápolást végzők időskori támogatására való jogosultságot a beteg gyermek otthon történő gondozása, ápolása önmagában nem alapozza meg, a támogatás megállapításának elengedhetetlen feltétele, hogy az igénylő a gyermek után az előírt időtartamra ápolási díjban is részesüljön. Figyelemmel arra, hogy az elsőfokú hatóság megállapította, hogy a felperes a támogatás megállapításához szükséges jogosultsági feltételnek nem felel meg, ugyanis nevezett 2013. január 01-től részesül öregségi nyugdíjban, melyet megelőzően 2012. december 31-ig tartó időszakban nem részesült legalább 20 éven keresztül az Szt. által megállapított ápolási díjban. Hivatkozott a Szabadszállás Jegyzője által kiadott igazolásra, mely szerint 1990. május 01-től 2002. április 30-ig részesült felperes ápolási díjban, emelt összegű vagy kiemelt ápolási díj nem került a részére folyósításra.

Felperes 2018. március 29-i keltezéssel kereseti kérelmet nyújtott be, melyben kérte az alperes BP/L556/224-2/2018. számú határozatának megváltoztatását az alábbi indokokkal:

A jogsérelmét abban jelölte meg, hogy nem kaphatja meg a tartós ápolást végzők időskori támogatását a GYES és emelt összegű ápolási díj hiánya miatt. Előadta, hogy 33 évig 24 órás állandó készenlét és felügyeletben volt a súlyosan fogyatékos, magatehetetlen kisfia ápolása, valamint családi tragédia miatt. Ugyanis azt követően elvetélt, majd a férje öngyilkosságával özvegyiség miatt esélye sem volt arra, hogy annak utánanézzen a beteg gyermeke mellett, hogy milyen szociális juttatások járnának neki. A GYES és az emelt összegű ápolási díjról nem is tudott. Információt senkitől sem kapott (hivatal, orvos, védőnő). Büntetésnek érzi, emberi léte semmibe vételének, hogy ebből a hátrányos helyzetből idős korára sem tud kilábalni és további hátrányt szenved alacsony nyugdíjjal, tönkrement egészséggel 67 éves korában. Az elsőfokú eljárás kezdeményezésekor leadta az orvosi és egyéb dokumentumokat annak igazolására, hogy fia születésétől kezdve súlyosan sérült volt, agyvérzéssel született. Az otthoni ápolás nélkül fia intézményi ellátása milliókba került volna, mellyel ő az államot óvta meg költségektől. Kifejtette, hogy ő nem 20 évig, hanem 33 évig ápolta emberfeletti erővel

fiát, aktív életének több mint felét beteg gyermekével töltötte, keresőtevékenységet nem tudott folytatni, csak 51 évesen, a gyermeke halála után tudott munkába állni. 62 évesen ezért 53.000,- Ft-tal ment el nyugdíjba.

Felperes alperes védiratára előadta, hogy a keresete nem megalapozatlan, 33 évnyi otthoni ápolás ellenére a támogatása elutasítása miatt diszkriminatív megkülönböztetés miatt érte jogsérelem.

A felperes egyidejűleg kezdeményezte az Alaptörvény XV. és XIX. cikkére való hivatkozással az Szt. 44/A.§ alkotmányellenességének megállapítását és annak megállapítását, a jogszabály szerint nem jogosult a támogatásra, rajta kívül sok szülőt érint ez az igazságtalan, diszkriminatív jogszabály. Nézete szerint a 2018. január 01-én hatályba lépett jogszabályi feltételeknek nem felelhet meg, mivel a gyermeke, akire tekintettel ápolási díjban részesült, 2002-ben elhunyt.

Akkor még nem létezett sem kiemelt ápolási díj, sem emelt összegű ápolási díj sem, amelynek folyósítását a törvény feltételhez köti az időskori támogatás megállapításához.

Az Szt. 44/A.§ (1) bekezdése szerint tartós ápolást végzők időskori támogatására jogosult az a személy, akinek az öregségi nyugdíjra való jogosultságát megállapították, ha

a) azon napot megelőzően, amelytől kezdődően az öregségi nyugdíját megállapítják - ide nem értve az öregségi nyugdíj folyósítás nélküli megállapítását -, összeszámítva legalább 20 éven át saját háztartásában ápolta, gondozta gyermekét, és

b) az *a)* pontban foglaltakra figyelemmel az érintett időszakban ugyanazon gyermekre tekintettel

ba) az e törvény alapján megállapított ápolási díjban részesült és azt részére a vizsgált időszakon belül legalább egy év időtartamban emelt összegű ápolási díjként vagy kiemelt ápolási díjként folyósították, illetve

bb) tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermekére tekintettel a gyermekgondozási segélyről szóló 10/1982. (IV. 16.) MT rendelet 1. § (1) bekezdése vagy a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 20. § (1) bekezdése alapján gyermekgondozási segélyben vagy gyermekgondozást segítő ellátásban részesült.

A (2) bekezdés szerint a tartós ápolást végzők időskori támogatására való jogosultság megállapítása iránti eljárásban elsődlegesen annak az időtartamnak a hosszát kell vizsgálni, ami alatt a kérelmező az e törvény alapján megállapított ápolási díjban részesült. Az (1) bekezdés *b)* pont *bb)* alpontja szerinti ellátás az érintett 20 éves időtartamon belül legfeljebb 10 év időtartamban vehető figyelembe.

A felperes hivatkozott arra, hogy Magyarország Alaptörvényének XV. cikk (1) bekezdése szerint a törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

A (2) bekezdés értelmében Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.

A XIX. cikk (1) bekezdése alapján Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegyiség, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

A Mozgáskorlátozottak Egyesülete Országos Szövetségének honlapján lévő dokumentumra hivatkozással előadta, hogy az Alkotmánybíróság határozataiban kifejtett álláspontja szerint az ex gratia juttatásnak minősülő szociális ellátásokat (ide tartozik a tartós ápolást végző időkorúak támogatása is) a jogalkotó méltányosságból juttatja, ebből adódóan széleskörű mérlegelési jog illeti meg, úgy a jogosulti kör, mind a jogosultság egyéb feltételeinek megállapítása tekintetében. Hivatkozott a 25/2016. (XII. 21.) AB határozat indokolásának 24. pontjára, melyben foglaltak szerint a jogosulti kör és a jogosultság egyéb körülményei nem határozhatóak meg önkényes módon. Előadta, hogy az Alaptörvény XV. cikke egyaránt tartalmazza az általános egyenlőségi szabályt, {(1) bekezdés} és az alapjogok egyenlőségét, illetve a diszkrimináció tilalmát {(2) bekezdés}.

A XV. cikk (2) bekezdésében foglalt tilalom kiterjeszhető a teljes jogrendszerre, mert az ott felsorolt diszkriminatív megkülönböztetések nemcsak az alapvető jogok védelmi körébe tartozó jogszabályokban, hanem bármely jogszabályban előfordulhatnak. Ezek a megkülönböztetések akkor is tilosak, ha azt nem az alapvető jogok védelmi körébe eső tárgyakat szabályozó jogszabályok tartalmazzák. A tilalom ugyanis nem az alapvető jogok egyenlőségét szolgálja, amelyet az I. cikk és az Alaptörvény más rendelkezései különben is biztosítanak, hanem éppen az ott megjelölt (változatlan) tulajdonságok szerinti megkülönböztetést tiltja.

Az Alkotmánybíróság ha a diszkrimináció tilalmát az alapjogokon kívül egyéb jogok tekintetében vizsgálja, akkor állapít meg Alaptörvény ellenes megkülönböztetést, ha a megkülönböztetésnek nincs tárgyilagos mérlegelés szerint ésszerű indoka, vagyis az önkényes. A személyek közötti Alaptörvényt sértő hátrányos megkülönböztetés akkor állapítható meg, ha valamely személyt, vagy embercsoportot más azonos helyzetben lévő személyekkel, vagy csoporttal történő összehasonlításban kezelnek hátrányosabb módon. A megkülönböztetés pedig akkor Alaptörvény-ellenes, ha a jogszabály a szabályozás szempontjából azonos csoportba tartozó, egymással összehasonlítható jogalanyok között tesz különbséget anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne. /14/2014. (V. 13.) AB határozat indokolás 31-32., 1/2018. (IV. 06.) AB határozat indokolás 14. pont/

Azzal, hogy a jogalkotó a tartós ápolás miatt alacsonyabb nyugdíjra jogosult családtagok részére lehetővé tette a tartós ápolást végzők időskori támogatását, az Alaptörvény XIX. cikkében szabályozott szociális biztonsághoz való joggal összefüggő kötelezettségének tett eleget. E támogatási formára is elmondható, hogy a részletszabályait az Alaptörvény keretei között a jogalkotó szabadon alakíthatja, mivel egy konkrét támogatási forma változatlan működtetésének kötelezettsége, illetve az erre való jogosultság az Alaptörvényből nem vezethető le. Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésében rögzített hátrányos megkülönböztetés tilalmára ugyanakkor e jogintézmény részletszabályainak megalkotása során is figyelemmel kell lennie a jogalkotónak.

Az Alaptörvény XIX. cikk (1) bekezdése szerint Magyarország arra törekszik, hogy minden állampolgárának szociális biztonságot nyújtson. Anyaság, betegség, rokkantság, fogyatékoság, özvegyiség, árvaság és önhibáján kívül bekövetkezett munkanélküliség esetén minden magyar állampolgár törvényben meghatározott támogatásra jogosult.

A (2) bekezdés szerint Magyarország a szociális biztonságot az (1) bekezdés szerinti és más rászorulóknak esetében a szociális intézmények és intézkedések rendszerével valósítja meg.

A (3) bekezdés szerint törvény a szociális intézkedések jellegét és mértékét a szociális intézkedést igénybe vevő személynek a közösség számára hasznos tevékenységéhez igazodóan is megállapíthatja.

A (4) bekezdés szerint Magyarország az időskori megélhetés biztosítását a társadalmi szolidaritáson alapuló egységes állami nyugdíjrendszer fenntartásával és önkéntesen létrehozott társadalmi intézmények működésének lehetővé tételével segíti elő. Törvény az állami nyugdíjra való jogosultság feltételeit a nők fokozott védelmének követelményére tekintettel is megállapíthatja.

A hivatkozott jogszabály hátrányos megkülönböztetést tesz a gyermeküket tartósan ápoló szülők csoportján belül, mivel az ápolás tényének és időtartamának igazolására kizárólag az ápolási díj (illetve maximum 10 év időtartamra gyermekgondozási segély vagy gyermekgondozást segítő ellátás) folyósítását veszi figyelembe, más családtámogatási ellátás folyósítását nem. Fentiekre tekintettel azt kéri, hogy vizsgálja meg, hogy a szabályozás szempontjából azonos (homogén, egymással összehasonlítható) csoportba tartozó jogalanyok között fennáll-e megkülönböztetés és amennyiben igen, az nem önkényes-e, vagyis van-e tárgyilagos, mérlegelés szerinti ésszerű indoka.

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. tv. 25.§ (1) bekezdése szerint ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította, - a bírósági eljárás felfüggesztése mellett - az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b*) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.

A bíróság álláspontja szerint a vitatott jogszabályhely Alaptörvény-ellenességét az alábbiak is alátámasztják:

Az Szt. 44/A. § ba) pontja alapján az jogosult a tartós ápolást végzők időskori támogatására, aki gyermekét összeszámítva legalább 20 éven át saját háztartásában ápolta, gyermekeire tekintettel e törvény által megállapított ápolási díjban részesült, melyet részére a vizsgált időszakon belül legalább 1 év időtartamban emelt összegű ápolási díjként vagy kiemelt ápolási díjként folyósítottak.

Fentiekkel összefüggésben a bíróság megállapította, hogy az e törvénynek a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény minősül, amely 1993. január 27-én került megjelentetésre a Magyar Közlönyben.

A fenti jogszabályhely szövegének első fordulatából az következik, hogy az jogosult tartós ápolást végzők időskori támogatásra, aki gyermekét összeszámítva legalább 20 éven át saját háztartásában ápolta, és az Szt. alapján megállapított ápolási díjban részesült.

A fentiek alapján azon gyermek után aki az Szt. hatályba lépése előtt született, és őt a szülő saját háztartásában igazoltan 20 évig ápolta, azonban a gyermek a törvény hatályba lépése előtt elhalálozott, ezért rá tekintettel a kérelmező Szt. szerinti ápolási díjban nem tudott részesülni a vitatott jogszabályhely első fordulatának megfelelni nem tud.

A vitatott jogszabály az ellátásra való jogosultság feltételét tovább nehezíti azon kitétel is, mely szerint az kérelmező e törvény alapján megállapított ápolási díjban részesült melyet részére a vizsgált időszakon belül legalább 1 év időtartamban emelt összegű ápolási díjként folyósították.

Az emelt összegű ápolási díjat az egyes szociális tárgyú törvények módosításáról szóló 2004. évi CXXXVI. törvény 18.§-a vezette be 2005. 09. 01. napjától.

A vitatott törvényi rendelkezés együttes feltételei alapján az sem jogosult igénybe venni a támogatást, aki gyermekét igazoltan 20 éven át ápolta, a gyermek az Szt. hatályba lépésekor már élt, ezért reá tekintettel a szülő az Szt. szerinti ápolási díjban részesülhetett, de a gyermek a kiemelt összegű ápolási díj bevezetése előtt, vagy a hatályba lépését követő 1 éven belül elhalálozott.

Az Szt. 44/A.§ (1) bekezdésének ba) pontja értelmében az is jogosult a tartóst ápolást végzők időskori támogatására, aki a gyermekét legalább 20 éven át saját háztartásában ápolta, e törvény alapján ápolási díjban részesült és azt részére a vizsgált időszakon belül legalább 1 év időtartamban kiemelt ápolási díjként folyósították.

A kiemelt ápolási díj Magyarország a 2014. évi központi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2013. évi CCIII. tv. 12.§ (1) bekezdés alapján került bevezetésre 2014. január 01-től.

A fentiek alapján szintén nem jogosult az ellátásra azon személy sem, aki bár a gyermekét igazoltan 20 éven át gondozta, a gyermek az Szt. hatályba lépésekor élt, ezért rá tekintettel a szülő ápolási díjban részesült, ugyanakkor a gyermek a kiemelt ápolási díj hatályba lépésekor, vagy annak hatályba lépését követő 1 éven belül elhalálozott. Ez esetben sem tud teljesülni azon törvényi feltétel, hogy a kérelmező részére a vizsgált időszakon belül az ápolási díj legalább 1 év időtartamban kiemelt ápolási díjként kerüljön folyósításra.

Az Szt. 44/A.§ (1) bekezdés bb) pontja értelmében az is jogosult a tartós ápolást végzők időskori támogatására, aki összeszámítva legalább 20 éven át saját háztartásában ápolta és gondozta a gyermekét és a tartósan beteg, illetőleg súlyosan fogyatékos gyermekére tekintettel a gyermekgondozási segélyről szóló 10/1982. (IV. 16.) MT rendelet 1.§ (1) bekezdése, vagy a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. tv. 20.§ (1) bekezdése alapján gyermekgondozási segélyben, vagy gyermekgondozást segítő ellátásban részesült.

Azt Szt. 44/A.§ bb) alpontja értelmében az (1) bekezdés b) pont bb) alpontja szerinti ellátás az érintett 20 éves időtartamon belül legfeljebb 10 év időtartamban vehető figyelembe.

A 10/1982. (IV. 16.) MT rendelet 1982. IV.6. napjától lépett hatályba, 1996. IV. 15. napjától hatályát veszítette.

A hivatkozott rendelet 1.§ (1) bekezdése tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek esetében a gyermek 6 éves koráig állapított meg jogosultságot az ellátásra.

Azon gyermekekre tekintettel akik 6. életévüket már betöltötték a rendelet hatályba lépésekor, a fenti jogszabály alapján a szülő nem tudott az ellátásban részesülni.

Tehát minden gyermek, aki 1976. április 16-a előtt született, nem esik a fenti rendelet alapján azon körbe akire tekintettel a szülő jogosult lett volna az ellátásra, mely alapján az őt 20 évig ápoló szülő sem jogosult a tartós ápolást végzők időskori ellátásra.

Az Szt. 44/A.§ (1) bekezdés bb) pontja II. fordulatában rögzített, a családok támogatásáról szóló 1998. LXXXIV. törvény az 1998. 12. 24-i közlönyben jelent meg.

A törvény 20.§ (1) bekezdése értelmében gyermekgondozást segítő ellátásra jogosult a szülő - ideértve a kiskorú szülőt a 11. § (4) bekezdésében meghatározott esetben -, valamint a gyám - ide nem értve a gyermekvédelmi gyámot és a kizárólag egyes gyámi feladatok ellátására kirendelt nevelőszülőt - a saját háztartásában nevelt

- a) gyermek 3. életévének betöltéséig,
- b) ikergyermekek esetén a tankötelessé válás évének végéig,
- c) tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek 10. életévének betöltéséig.

A gyermekgondozást segítő ellátásra jogosult szülő a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermekének maximum 10 éves koráig volt jogosult ezen ellátásra.

E törvény tekintetében a 10/1982. (IV. 16.) MT rendelettel összefüggésben kifejtett indokolás az irányadó.

A bíróság álláspontja szerint a fentiekben ismertetett szabályozás alkalmas arra, hogy az azonos, egymással összehasonlítható csoportba tartozó jogalanyok között különbséget tegyen, hiszen lényegét tekintve mindazon személyek, akik tartósan beteg, vagy súlyosan fogyatékos gyermeküket legalább 20 évig igazoltan saját háztartásukban ápolták, nem azonos módon részesülhetnek az ellátásban attól függően, hogy a gyermekük mikor született vagy halálozott el, hiszen ennek függvényében adott esetben nem tudnak eleget tenni a jogszabályban meghatározott igazolási kötelezettségüknek.

Mindezekre tekintettel a bíróság az Szt. 44/A.§ (1) bekezdés b) pontja ba), bb) alpontjában és (2) bekezdésében foglaltak Alaptörvény-ellenességének megállapítását kezdeményezi az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése, (2) bekezdése, valamint XIX. cikk (1) bekezdésében foglaltak vonatkozásában.

Fentiekre tekintettel a bíróság a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (továbbiakban: Kp.) 32.§-a alapján alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 131.§ (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezi, egyben a Pp. 126.§ (1) bekezdés b) pontja szerint felfüggesztette a peres eljárást az Alkotmánybíróságnak a jogszabályi rendelkezés Alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló eljárás befejezéséig.

A végzés elleni fellebbezési lehetőséget a Pp. 128.§ (5) bekezdése zárja ki.

Jegyzőkönyv lezárva: 11 óra 00 perckor.

Kmf.

dr. Kerékgyártó-Minda Mária Judit sk.
bíró

